

پدر طب اسلامی آیت الله تبریزیان حفظه الله

(کتابخانه تخصصی طب اسلامی)

«أعوذُ باللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ لَعْنَةُ دَائِمَةٍ أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى

قيام يوم الدين»

چیزی که قرار شد بنده در مورد آن صحبت کنم بحث اعضا و جوارح انسان و اندام های بدن انسان است. شکلش، قیافه‌اش، ترکیب اندام، عضو و مهم‌تر از آن عملکرد عضو و نقش آن در تامین سلامتی انسان و درمان بیماری‌های انسان است.

اعضای بدن انسان را از قسمت بالا شروع می‌کنم تا به اعضای پایین‌تر برسد.

پس بحث ما با مو که بالاترین قسمت بدن انسان است و روی بدن قرار دارد، شروع می‌شود و بعد از آن اندام‌های دیگر مانند پوست، استخوان، جمجمه، مغز، چشم، بینی، گوش تا برسد به پا بررسی می‌شود.

مو از نظر شکل و آناتومی در حقیقت از سه قسمت تشکیل می‌شود:

۱- **ساقه مو:** ساقه مو همان چیزی است که در ظاهر بدن می‌بینیم، به قسمتی از موها که مشاهده می‌شود و خارج پوست قرار دارد، ساقه مو می‌گویند. ساقه مواز سه لایه تشکیل شده که سفت است و شاخی که به آن شاخی و سیخی می‌گویند. سفت و محکم است و این قسمت بیرونی مو و چیزی که مشاهده می‌کنیم در حقیقت سلول‌هایی است که فشرده شده، شاخه شده، سفت شده و سه قسمت و لایه دارد.

به لایه اول «قشر»، و لایه‌ی دوم که عمده مو را تشکیل می‌دهد «لحاء» گویند یا در اصطلاح امروزی به آن «کوتیکول» گویند. به قسمت سوم، «مغز مو یا نخاع» می‌گویند.

کوتیکول یا لحاء شبیه به پولک ماهی روی هم قرار گرفته به همین جهت این اجازه را می‌دهد که مو انعطاف پذیر باشد و حالت خم شدن داشته باشد و حالت گره کردن پیدا کند. به خصوص اگر خیس باشد می‌توان آنرا گره زد. این سلول‌ها صدفی شکل است و روی هم قرار دارد البته این قسمت اجازه نفوذ هم می‌دهد.

۲- فولیکول: مخروطی شکل است و قیفی شکل، که داخل پوست قرار دارد. فولیکول در حقیقت ۶ تا لایه انبوه رولی شکل دارد و روی هم قرار دارند. این سلول‌ها تکثیر می‌شوند و بعد هم تبدیل به سلول‌های شاخی می‌شوند پس از اول حالت زنده دارند و تکثیر می‌شوند و تبدیل می‌شوند به سلول‌های شاخی و با فشار مو را از بدن خارج می‌کنند و منجر می‌شوند به بلند شدن مو.

قسمت بالایی فولیکول به کیسه چربی وصل می‌شود و قسمت پایینش هم به عضله سیخ کننده‌ی مو وصل است پس این فولیکول یک قسمتش وصل است به کیسه چربی، البته آن سلول‌های اطراف از بین می‌روند تا راهی باز شود و مواد چربی کیسه‌ی چربی دفع شود و یک عضله دارد در انتهای این فولیکول که این قسمت عضله‌ای را «سیخ کننده» مو گویند.

انسان در بعضی از حالات موهایش سیخ می‌شود:

زمانی که ترس بر او غالب شود و خیلی بترسد، یا در موقع سرمای شدید، هنگام تعجب؛ به خاطر این عضله‌ی سیخ کننده موها از حالت خوابیده به حالت ایستاده و سیخ تبدیل می‌شود.

۳- پیازچه: قسمت انتهایی مو و در حقیقت شبیه به سر پیازچه و یا سر پیاز ریز است.

پیازچه سلول‌های متعددی دارد و وصل به رگ خونی است و عصب دارد. این رگ خونی موها را تغذیه می‌کند و باعث رشد و نمو و بلند شدن مو می‌شود. عصب آن بسیار حساس است، به این

جهت که انسان کمترین دستی که به موهایش بزند زود احساس می‌کند. اگر مورچه روی موهای انسان راه برود احساس می‌کند ولی در عین حال خود مو(موی ظاهری و ساقه مو) عصب ندارد و احساس ندارد اگر برش بدهند و یا اگر چیده شود و کوتاه شود احساس درد نمی‌کند ولی چون عصبی که به پیازچه وصل است، خیلی حساس است اندک دستی که انسان به آن می‌زند، حس می‌کند.

به همین جهت مو به رگ‌های خونی وصل است و از خون تغذیه می‌کند و گاهی هم در بعضی حالات در حالت عصبانیت خیلی شدید ممکن است از اطراف مو خون خارج بشود و فواره بزند البته کم اتفاق می‌افتد و فقط در بدن بعضی افراد این حالت به وجود می‌آید.

چیزی که همه در مورد آن توافق دارند این است که مو یک قسمت زنده و قابل تکثیر و انقسام سلولی دارد، و یک قسمت مرده که حس ندارد به همین جهت قابل چیدن است بدون درد.

در مورد اعضای انسان یک قانون داریم که اعضای انسان همه‌اش در طبیعت مشابه دارد، استخوان‌ها مانند درخت خون مانند آب است بلغم مانند یخ است و مره مانند زمین است و همین‌جور این‌ها هر کدام مشابه دارند و اگر بخواهیم مشابه مو را در طبیعت پیدا کنیم گیاهان است.

گیاهان سه قسمت دارند و از سه چیز تشکیل می‌شوند:

۱- بذر

۲- قسمتی از گیاه که آب و نمک و املاح را از زمین جذب می‌کند.

۳- قسمتی که رشد می‌کند و از خاک بیرون می‌آید.

بنابراین سه چیز در به‌وجود آمدن مو دخیل است یکی بذر یکی هم مواد تشکیل دهنده آن که در خون است و یکی هم چیزی که بیرون بدن رشد می‌کند و ظاهر می‌شود.

مواد تشکیل دهنده مو، بیماری است، در روایتی می‌فرماید: بیماری چیزی است که تشکیل دهنده مو است. در خون یک چیزی به نام داء یعنی بیماری وجود دارد به همین جهت درباره حجامت روایت می‌فرماید: اگر حجامت اصولی باشد و در حال سیری باشد بیماری خارج می‌شود و خون می‌

ماند. خون در بدن می ماند و خارج نمی شود بلکه بیماری خارج می شود ولی اگر حجامت اصولی نباشد در حال گرسنگی انسان حجامت کند خون خارج می شود و بیماری در بدن می ماند. روایتی هم داریم راجع به اینکه خوردن انجیر باعث خروج بیماری از بدن می شود یعنی در بدن چیزی به نام بیماری وجود دارد اینها داخل خون و داخل بدن هستند و روایات هم بر این معنا هستند.

در توحید مفضل امام صادق علیه السلام علیه می فرماید:

تَأْمَلْ وَ اعْتَبِرْ بِحُسْنِ التَّدْبِيرِ فِي خَلْقِ الشَّعْرِ وَ الْأَظْفَارِ فَإِنَّهُمَا لَمَّا كَانَا مِمَّا يَطُولُ وَ يَكْثُرُ حَتَّى يُحْتَاجَ إِلَى تَخْفِيفِهِ.

مو و ناخن بلند می شوند و زیاد می شوند تا اینکه نیاز پیدا می کنند به کوتاه کردن مو، مو بلند می شود ناخن بلند می شود و نیاز به کوتاه کردن پیدا می کنند.

أَوْ لَا فَأَوْ لَا جُعِلَا عَدِيمَا الْحِسِّ؛

این دو تا تدبیر خداوند در خلقت انسان حس ندارند و درد را احساس نمی کند.

لِئَلَّا يُؤَلِّمَ الْإِنْسَانَ الْأَخْذُ مِنْهُمَا؛

تا اینکه انسان اینها را بچیند احساس درد نکند.

بقیه اعضای انسان اگر کسی آنها را ببرد یا بچیند احساس درد شدید می کند ولی در مورد ناخن احساس درد موقع بریدن و چیدن نیست.

وَ لَوْ كَانَنَّ قَصُّ الشَّعْرِ وَ تَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ مِمَّا يُوجَدُ لَهُ أَلَمٌ وَقَعَ مِنْ ذَلِكَ بَيْنَ مَكْرُوهِينِ إِمَّا أَنْ يَدَعَ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَتَّى يَطُولَ فَيَنْقُلَ عَلَيْهِ وَ إِمَّا أَنْ يُخَفِّفَهُ بِوَجَعٍ وَ أَلَمٍ يَتَأَلَّمُ مِنْهُ؛

اگر کوتاه کردن مو و ناخن با درد باشد و اگر درد را حس کند انسان در حقیقت بین دو کار خیر که هردو بدن را به رنج می آورند می ماند یا اینکه موها و ناخن ها را اجازه دهد بلند شوند و دست نزند اینها سنگینی می کند یا اینکه مجبور می شود اینها را همراه با درد ببرد و کوتاه کند.

(فرض کنید بریدن مو مثل بریدن انگشت باشد چقدر درد دارد؟)

قَالَ الْمُفَضَّلُ فَقَالَتْ فَلِمَ لَمْ يَجْعَلْ ذَلِكَ خَلْقَةً لَا تَزِيدُ فَيَحْتَاجُ الْإِنْسَانُ إِلَى النُّقْصَانِ مِنْهُ؟

مفضل عرض می‌کند: چرا خداوند تبارک و تعالی موها و ناخن را این جور قرار نداده است که نیاز به بلند شدن نداشته باشد و آنها را ثابت قرار نداده و آنها را در حال رشد قرار داده است؟

فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ لِلَّهِ تَبَارَكَ اسْمُهُ فِي ذَلِكَ عَلَى الْعَبْدِ نِعْمًا لَا يَعْرِفُهَا فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا اعْلَمْ أَنَّ الْأَمَّ الْبَدْنَ وَ الْأَدْوَاءَ تَخْرُجُ بِخُرُوجِ الشَّعْرِ فِي مَسَامِهِ وَ بِخُرُوجِ الْأَظْفَارِ مِنْ أَنْامِلِهَا وَ لِذَلِكَ أُمِرَ الْإِنْسَانُ بِالنُّورَةِ وَ حَلَقِ الرَّأْسِ وَ قَصِّ الْأَظْفَارِ فِي كُلِّ أُسْبُوعٍ لِيُسْرَعَ الشَّعْرُ وَ الْأَظْفَارُ فِي النَّبَاتِ فَتَخْرُجَ الْأَلَامُ وَ الْأَدْوَاءُ بِخُرُوجِهَا؛

امام علیه‌السلام می‌فرماید: این‌ها از اسرار اهل بیت علیهم‌السلام است. تمام کلمات اهل بیت علیهم‌السلام نورانی و روشن‌گر است و علمی دارند که بشر ندارد. بدان که دردهای انسان، بیماری‌های انسان خارج می‌شوند از بدن با خارج شدن مو از سوراخ‌هایش، مو همان درد و بیماری است. به همین جهت شارع دستور داد به استفاده از نوره و تراشیدن موی سر و هر هفته انسان موهایش را کوتاه کند ناخن‌هایش را کوتاه کند. وَ إِذَا طَالَا تَحَيَّرَا [تَحَيَّرَا] وَ قَلَّ خُرُوجُهُمَا فَاحْتَبَسَتْ الْأَلَامُ وَ الْأَدْوَاءُ فِي الْبَدَنِ؛

زیرا اگر مو و ناخن‌ها را مرتب کوتاه نکنید رشدش متوقف می‌شود. وقتی رشد مو متوقف شد بیماری در بدن محبوس می‌شود و سبب بیمار شدن می‌شود.^۱

(در خون انسان چیزی به نام درد و بیماری وجود دارد که با خروج موها خارج می‌شوند.)

ناخن‌ها که باید هر هفته کوتاه شوند مسلم است ولی موها مانند سیبیل هر هفته پنج‌شنبه نیاز به کوتاه کردن دارند. از یک روایتی استفاده می‌شود حالت ایده‌آل کوتاه کردن مو هفته به هفته است، مردم اجازه می‌دهند تا مو بلند شود و بعد می‌روند کوتاه می‌کنند. حالتی که بیماری و دردها را از بدن خارج می‌کند هفته به هفته است. اجازه ندهید که موهایتان بلند شود چرا؟

لِيُسْرَعَ الشَّعْرُ وَ الْأَظْفَارُ فِي النَّبَاتِ فَتَخْرُجَ الْأَلَامُ وَ الْأَدْوَاءُ بِخُرُوجِهَا.

زود به زود موها و ناخن‌ها را کوتاه کنید تا اینکه موها و ناخن‌ها رشد کنند تا بیماری خارج شود. بیماری با خروج موها خارج می‌شود ولی اگر کوتاه نشود این حالت متوقف می‌شود و رشد کمتر

می‌شود تا اینکه متوقف می‌شود و بیماری در بدن می‌ماند.

برای کسانی که درد دارند درد پا و کمر، راه درمان کوتاه کردن مو با استفاده از نوره و تراشیدن است. چیدن و کوتاه کردن زود به زود مو، بیماری را از بدن خارج می‌کند زیرا دردها در خون است و اگر خارج نشوند در اعضای بدن ظاهر می‌شوند. مو یک قسمتش داخل بدن و یک قسمتش خارج بدن است، ماده تشکیل دهنده مو بیماری و درد است که باید خارج شود و بودنشان هم منافی دارد و تراشیدن هم منافی دارد.

مو شباهت زیادی به گیاهان دارد، همانگونه که گیاه سه قسمت دارد مو هم سه قسمت دارد.

گیاهان از سه چیز تشکیل می‌شوند:

۱- بذر.

۲- قسمتی از گیاه که آب و نمک و املاح را از زمین جذب می‌کند.

۳- قسمتی که رشد می‌کند و از خاک بیرون می‌آید.

بذر مو همان ژن است. ژن‌هایی که سبب می‌شود در بعضی جاهای بدن مو رشد کند.

در روایات می‌فرمایند: ژن موی فرزند از طرف مادر است.

«امام صادق علیه‌السلام: اللحم و الدم و الشعر من الام، العظم والعصب و العروق من الاب؛ گوشت، خون و مو از مادر است. استخوان اعصاب و رگ‌ها از پدر است.» چیزهای سفت و محکم از پدر است ولی چیزهای نرم مانند گوشت و خون او از مادر است، پس ژن مو از مادر است.

ترکیب اصلی ژن مو از مادر است ولی ممکن است که موی فرزند، شبیه پدر باشد. ممکن است صفاتش از اجداد مادر آمده باشد ولی اصل و ریشه از مادر است.

در غیر از موارد ششگانه، هم ژن مادر و هم ژن پدر در آن دخیل است. یعنی کروموزوم‌ها تقسیم می‌شوند؛ یک کروموزوم از پدر و یک کروموزوم از مادر است. این‌ها نردبان ارثی و وراثتی را تشکیل می‌دهند ولی در خصوص مو، خون و گوشت از ترکیب کروموزوم پدر و مادر نخواهد بود بلکه هر دو کروموزوم آن‌ها از مادر است، این چیزی است که شاید هنوز علم به آن نرسیده باشد.

عملکرد مو و نقش مو در درمان بیماری

ما چگونه می‌توانیم از مو استفاده کنیم و بیماری‌های مزمن را درمان کنیم؟

روش اول: تسریع رشد مو. کاری کنیم که مو سریع‌تر رشد کند زیرا مو سبب خارج شدن بیماری از بدن می‌شود. پس اگر می‌خواهیم سالم باشیم و حالت پیشگیری و درمان هم داشته باشیم باید کاری کنیم که رشد موی سریع‌تر داشته باشیم.

راه‌های تسریع رشد مو:

۱- استفاده از نوره و تراشیدن زود به زود مو: اگر کسی زود به زود موهایش را کوتاه کند یا نوره بکشد، سبب می‌شود که مو سریع‌تر رشد کند و بیماری از بدنش خارج بشود و انسان به بیماری مبتلا نشود و درمان هم بشود. در روایت آمده:

«اعْلَمْ أَنَّ أَلَامَ الْبَدَنِ وَ أَدْوَاءَهُ تَخْرُجُ بِخُرُوجِ الشَّعْرِ فِي مَسَامِهِ وَ بِخُرُوجِ الْأُظْفَارِ مِنْ أَنْمَلِهَا وَ لِذَلِكَ أَمَرَ الْإِنْسَانَ بِالنُّورَةِ وَ حَلْقِ الرَّأْسِ وَ قَصِّ الْأُظْفَارِ فِي كُلِّ أَسْبُوعٍ لِيُسْرَعَ الشَّعْرُ وَ الْأُظْفَارُ؛ بدان که دردهای انسان، بیماری‌های انسان خارج می‌شوند از بدن با خارج شدن مو از سوراخ‌هایش، مو همان درد و بیماری است. به همین جهت شارع دست‌ور داد به استفاده از نوره و تراشیدن موی سر و هر هفته انسان موهایش را کوتاه کند ناخن‌هایش را کوتاه کند.»

اولین چیزی که باعث خروج بیماری از بدن می‌شود نوره و تراشیدن موی سر می‌باشد.

۲- شانه کردن است (با شانه عاج)

«عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيِّ ع أَنَّهُ قَالَ: التَّسْرِيحُ بِمُشَطِّ الْعَاجِ يُنْبِتُ الشَّعْرَ فِي الرَّأْسِ وَ يَطْرُدُ الدَّوْدَ مِنَ الدِّمَاغِ؛

امام هادی علیه‌السلام: شانه کردن با شانه عاج، مو را بر سر می‌رویاند، کرم‌ها را از مغز، دور می‌سازد.» شانه کردن، مو را تقویت می‌کند و رویش آن را بیشتر می‌کند و بیماری‌ها را از بدن خارج می‌کند. این شانه فواید زیادی دارد و خیلی مهم است. درست است گران است ولی ارزشمند است چیزی که برای انسان سلامتی می‌آورد ارزش دارد انسان بابتش هزینه کند اسراف هم نیست.

چون روایت داریم چیزی که برای سلامتی بدن مهم است؛ اسراف نیست برعکس چیزی که برای سلامتی انسان مضر است اسراف است.

۳- خوردن انجیر

«عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَاعِ قَالَ: التَّيْنُ يَذْهَبُ بِالْبَخْرِ وَيَشُدُّ الْعَظْمَ وَيُنْبِتُ الشَّعْرَ وَيَذْهَبُ بِالذَّاءِ؛
امام رضا علیه السلام: انجیر، بوی بد دهان را می برد، دهان و استخوانها را استحکام می بخشد، مو
بر می رویند، درد را می برد.»

جمله ینبت بالشعر و یذهب بالذء، اشعار به علّیت دارد. یعنی علت رفتن بیماری، رویدن مو است.

سوال: بیماری که با رشد مو از بدن خارج می شود چیست؟

۱- سودا که در خون است؛ با خارج شدن مو سوداء خارج می شود.

«امام رضا علیه السلام: مَنْ أَرَادَ أَنْ يُحْرِقَ السُّودَاءَ فَعَلَيْهِ بِكَثْرَةِ الْقَيْءِ وَ فَصْدِ الْعُرُوقِ وَ مُدَاوَمَةِ النُّورَةِ؛
هر کس می خواهد سوداء را بسوزاند (خارج کند)، بر او باد به زیاد استفراغ کردن، فصد کردن و
استفاده‌ی مداوم از نوره.» پس معلوم می شود نوره باعث رشد مو می شود و با رشد مو سوداء از بدن
خارج می شود. بعید نیست که ماده‌ی اصلی مو سوداء باشد چون مو هم سیاه می باشد.

مؤید این مطلب است که در روایات داریم:

التَّسْرِیحُ بِمُشْطِ الْعَاجِ يَنْبِتُ الشَّعْرَ فِي الرَّأْسِ ... وَ يُطْفِئُ الْمِرَارَ؛

شانه زدن با شانه عاج چون باعث رشد مو می شود مَرار را هم خاموش می کند.

مَرار سوداء و صفراء را شامل می شود پس بعید نیست که داء که به وسیله‌ی مو خارج می شود
ماده‌ی اصلیش یکی صفراء و یکی سوداء باشد.

از کلمه‌ی یطفی معلوم می شود مره یک حرارتی دارد، پس شامل سوداء و صفراء می شود. بنابراین
ماده‌ی اصلی که از آن به عنوان بیماری یاد شده یکی سوداء است و یکی صفراء.

صفراء باعث رشد موی بدن در آنجایی که نباید مو رشد کند، می شود. مثلاً خانم ها سبیل و
محاسن در می آورند یا روی بدن، موی زیادی در بیاید که اینها همه از صفراء است. ولی سوداء

باعث رشد موهای متعارف می‌شود مانند: موی سر، سبیل، ابرو محاسن، بعید نیست که شامل بدن هم بشود ولی کسی که صفراء دارد موهای بدن، سبیل و محاسن رشد می‌کند ولی موهای سرش می‌ریزد. صفرا باعث ریزش موی سر می‌شود ولی سوداء باعث بلند شدن موی سر و محاسن است.

در روایات کلمه داء آورده است که بعید نیست شامل کل بیماری‌های بدن، مثل بلغم، خون سوخته بشود. پس اگر مو سوداء را از بدن خارج کند و سوداء در بدن کم شود، باعث پیشگیری و درمان بیماری می‌شود مثل: افسردگی و وسواس.

«أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَ مَيَّ فَرَمَايِنْد: النَّوْرَةُ نُشْرَةٌ وَ طَهْوْرٌ لِّلْجَسَدِ؛

نوره باعث نشاط روح و مایه پاکی بدن است است.»

نوره با نشاطی که می‌آورد باعث رفع حزن و افسردگی می‌شود.

روایات متواتر داریم که نوره جزو درمان‌های عمومی است.

«أَفْضَلُ الدَّوَاءِ فِي أَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ الْحِجَامَةِ وَ الْحُقْنَةِ وَ النَّوْرَةِ وَ الْقَيْءِ؛

بهترین دارو در چهار چیز است: حجامت، حقنه، نوره و قی.»

پس نوره حالت عمومیت دارد و بهترین دارو و بهترین راه درمان است. نوره مختص یک بیماری نیست بلکه می‌تواند خیلی از بیماری‌ها را درمان کند. به همین خاطر در روایات بسیار تاکید شده به استفاده از نوره.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: السُّنَّةُ فِي النَّوْرَةِ فِي كُلِّ خَمْسَةِ عَشَرَ يَوْمًا فَإِنْ أَتَتْ عَلَيْكَ عِشْرُونَ يَوْمًا وَ لَيْسَ عِنْدَكَ فَاسْتَقْرِضْ عَلَى اللَّهِ؛

سنت در مورد نوره، آن است که هر پانزده روز یک بار انجام شود. اگر بیست روز بر تو گذشت و

این کار را انجام ندادی و هیچ چیز هم برای خرید آن نداشتی، به حساب خداوند، قرض کن.»

«عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: مَنْ أَتَتْ عَلَيْهِ أَرْبَعُونَ يَوْمًا وَ لَمْ يَتَنَوَّرْ فَلَيْسَ بِمُؤْمِنٍ وَ لَا مُسْلِمٍ وَ لَا كَرَامَةٍ؛

اگر شخصی چهل روز نوره استفاده نکند مسلمان نیست، ایمان ندارد.»

در روایتی دیگر از روی کتاب جامع بزنجی آمده است: امام کاظم علیه السلام: «شَعْرُ الْجَسَدِ إِذَا طَالَ قَطَعَ مَاءَ الصُّلْبِ وَ أَرْخَى الْمَفَاصِلَ وَ أَوْرَثَ الضَّعْفَ وَ السَّلَّ وَ إِنَّ النُّورَةَ تَزِيدُ مَاءَ الصُّلْبِ وَ تَقْوَى الْبَدْنَ وَ تَزِيدُ فِي شَحْمِ الْكُلَيْتَيْنِ وَ سَمَنِ الْبَدَنِ؛

موی سر چون بلند شود، آب کمر از جریان می‌افتد، مفاصل سست می‌شوند و ضعف و سل به دنبال می‌آورد. اما نوره، آب کمر را افزون می‌سازد، بدن را تقویت می‌کند، بر پیه کلیه‌ها می‌افزاید و بدن را چاق می‌کند.»

نوره غده آدرنالین را قوی می‌کند و نیرو و صدا به آن بستگی دارد. نوره چاق کننده است چون بیماری را خارج می‌کند، انسان را سالم می‌کند، انسان سالم چاق می‌شود و انسان بیمار لاغر می‌شود.

روش دوم: رساندن داروها به وسیله مو به داخل بدن به خصوص روغن‌ها

روایت داریم در مورد مناظره طبیب هندی با امام صادق علیه‌السلام که امام علیه‌السلام فرمود: فلم جعل الشعر عليه من فوقه؟ طبیب هندی گفت لا اعلم. امام فرمودند: و جعل الشعر من فوقه؛ لِيُوصَلَ بِوُضُوءِ الْأَدْهَانِ إِلَى الدِّمَاجِ؛ وَ يُخْرِجَ بِأَطْرَافِهِ الْبُخَارَ مِنْهُ؛ وَ يَرُدُّ عَنْهُ الْحَرَّ وَ الْبَرْدَ الْوَارِدَيْنِ عَلَيْهِ؛

موی سر، در قسمت بالای آن قرار داده شده است تا با ریشه‌هایش چربی را به مغز برساند و سر موها، بخار را از مغز بیرون ببرد و سرما و گرمایی را که بدان می‌رسد، از آن دفع کند. راه درمان کل بیماری‌های مغز مالیدن روغن به موی سر است. یکی از راه‌های رساندن دارو به عضو، روغن مالی در مو است. روایت داریم که روغن مالی در شب در رگ‌ها جریان پیدا می‌کند و راه بسته شده را باز می‌کند.

مخصوصاً هنگامی که رساندن دارو به آن عضو سخت باشد روغن مالی خیلی کاربرد دارد. مثلاً می‌خواهید بیماری‌های قلبی را درمان کنید روغن به روی قلب بمالید، می‌خواهید شش‌ها را درمان

کنید روغن رازیانه و کاشم را بمالید. برای درمان بیماری مفاصل و زانو روغن کاشم و شیطرج بمالید. برای بیماری‌های کبد روغن کاسنی بمالید.

مو خاصیتی دارد که روغن را به عضو می‌رساند.

روایت داریم که می‌فرماید: امام صادق علیه‌السلام: نِعْمَ الدَّهْنُ الْبَنْفَسَجُ لِيَذْهَبَ بِالدَّاءِ مِنَ الرَّأْسِ وَالْعَيْنَيْنِ فَادَّهِنُوا بِهِ؛

بنفشه، چه نیکو روغنی است! درد را از سر و از چشمان می‌برد. آن را به خود بمالید. « پس اختصاص به سر ندارد بیماری‌های چشم را هم درمان می‌کند.

روایتی دیگر داریم که می‌فرماید: « دَهْنُ الْحَاجِبَيْنِ بِالْبَنْفَسَجِ يَذْهَبُ بِالصَّدَاعِ؛ مالیدن روغن بنفشه به ابروها، سردرد را از میان می‌برد. »

در روایات تأکید شده که روغن را در بینی بریزید این کار درمان است؛ درمان ضربه مغزی و سینوزیت و دیگر بیماری‌هاست، بعید نیست اینجا مویی که داخل بینی است روغن را جذب می‌کند و به مغز می‌رساند و مغز را در ضربه مغزی بازسازی می‌کند.

روش سوم: تسهیل خروج بخارات از طریق مو

مو به رگ‌های خونی وصل است و در قسمت بالای بدن است، بخارات بدن، کبد، مغز و خون از این راه خارج می‌شود. بودن این بخارها برای بدن یقیناً ضرر دارد و باعث بیماری‌های گوناگون می‌شود. پس یکی از خواص مو و درمان به وسیله‌ی مو خروج بخارات است. بنابراین کاری کنیم که تعداد مو بیشتر شود و سوراخ‌ها هم بیشتر شود که بخارات زودتر و سریعتر خارج شود.

والسلام علیکم و رحمة الله

« ۱۳۹۹/۱۰/۵ »